

UPOZORENJE O KRIPTOIMOVINI

Kriptoimovina može biti rizična, a vaša zaštita, ako i postoji, ograničena

Nisu sva kriptoimovina i usluge povezane s kriptoimovinom jednake niti su regulirane na isti način (ako su uopće regulirane). Iako u EU-u sada postoji nova uredba poznata kao MiCA (Uredba o tržištima kriptoimovine), kojom se uređuju aktivnosti koje uključuju određenu kriptoimovinu, značajke većine kriptoimovine i dalje su kolebljivost i visoka rizičnost. Stoga kriptoimovina možda nije prikladna za sve potrošače kao oblik ulaganja, plaćanja ili razmjene.

Ovisno o vrsti kriptoimovine i pružatelju s njom povezanih usluga mogli biste se suočiti s većim rizicima i možda imate

samo ograničena prava na zaštitu potrošača ili ih uopće nemate (npr. pristup sveobuhvatnim informacijama, transparentni postupci rješavanja pritužbi). To je posebno slučaj ako ulažete u kriptoimovinu/koristite se uslugama povezanim s kriptoimovinom koje nude društva s poslovnim nastanom izvan EU-a i pružatelji koji nisu regulirani Uredbom MiCA.

Kako biste bolje razumjeli različite vrste kriptoimovine i pružatelja s kojima se možete susresti, pročitajte informativni članak [Pojašnjenja o kriptoimovini: Što Uredba MiCA znači za vas kao potrošača?](#)

Što biste se trebali zapitati prije ulaganja u kriptoimovinu?

1

Jesam li svjestan rizika koje preuzimam pri ulaganju u kriptoimovinu ili pri upotrebi kriptoimovine?

- Prije ulaganja odvojite vrijeme kako biste saznali više o proizvodima ili uslugama koji vas zanimaju.
- Kao i pri svakom ulaganju, procijenite isplati li se te rizike preuzeti s obzirom na vlastite ciljeve i financijske okolnosti.

2

Imaju li društva s kojima namjeravam poslovati odobrenje za pružanje usluga povezanih s kriptoimovinom u EU-u?

- Možete provjeriti ima li pružatelj usluga odobrenje za rad u EU-u:
 - provjerom registra ESMA-e (shorturl.at/zZwVI)*. Nacionalni regulator financijskih usluga može objaviti i „crnu listu” društava koja se bave kriptoimovinom bez odobrenja za rad, uključujući takve pružatelje usluga. Zato možete provjeriti i njegovu internetsku stranicu ili popis I-SCAN (iosco.org/i-scan/).
 - provjerom internetske stranice društva, na kojoj se možda navodi njegov regulatorni status. Imajte na umu da u određenim slučajevima društva mogu dobiti odobrenje za rad samo za dio svojih aktivnosti (samo za neke usluge). Stoga provjerite i koje usluge smiju pružati.

3

Jesu li uređaji koje upotrebljavam za kupnju, pohranu ili prienos kriptoimovine i za držanje svojih privatnih ključeva sigurni?

- Gubitak privatnih ključeva za kriptoimovinu dovodi do trajnoga i nepovratnoga gubitka pristupa i vlasništva.
- Sigurnost uređaja i pohrana ključeva izrazito su važan korak u zaštiti vaše kriptoimovine i zato posebno:
 - Provjerite jesu li vaš uređaj i bilo koji softver povezan s kriptovalutama uvijek ažurirani na najnoviju verziju kako biste smanjili sigurnosne ranjivosti.
 - Upotrebljavajte snažne i jedinstvene lozinke za svaki od svojih kriptoračuna, čuvajte svoju lozinku u tajnosti i izbjegavajte ponovno korištenje istih vjerodajnica na različitim platformama. Pročitajte nekoliko savjeta ovdje (<https://www.cert.hr/lozinke-postoji-li-savrsena/>).
 - Izbjegavajte pristup svojim kriptoračunima putem javnih ili neosiguranih Wi-Fi mreža.

Koji su ključni rizici s kojima se možete suočiti?

Ekstremne promjene cijena:

Vrijednost većine kriptoinovine, uključujući i onu koja je regulirana, može biti vrlo kolebljiva, što znači da njezina cijena može brzo padati i rasti tijekom kratkih razdoblja. Možete izgubiti velik dio uloženog novca ili čak cijeli iznos.

Likvidnosni rizici:

Tržišta kriptoinovine mogu imati ograničena likvidnosti, što bi moglo smanjiti vašu mogućnost prodaje kriptoinovine po cijeni ili u trenutku koje želite.

Obmanjujuće informacije:

Neka kriptoinovina i s njom povezani proizvodi agresivno se oglašavaju upotrebom zbudjujućih, nepotpunih, netočnih i katkad namjerno obmanjujućih informacija. Budite oprezni glede rizika povezanih s takvim oglasima, osobito na društvenim mrežama na kojima influenceri mogu biti potaknuti na oglašavanje određene kriptoinovine.

Prijevare, obmane i hakiranja:

Postoje brojne lažne sheme, hakiranja i prijevare povezane s kriptoinovinom i budite svjesni kako je njihova jedina svrha doći do vašeg novca različitim tehnikama. Prevaranti mogu upotrebljavati *phishing* poruke, društveni inženjering i zlonamjerne poveznice, obećavati nerealno visoke povrate ili tvrditi da su ovlašteni to jest regulirani iako nisu.

Ograničena zaštita:

Uredba MiCA pruža određenu zaštitu potrošača kad je riječ o posebnim vrstama kriptoinovine i s njom povezanih usluga (npr. pristup sveobuhvatnim informacijama, transparentni postupci rješavanja pritužbi). Međutim, ona nije tako opsežna kao zaštita koja se primjenjuje na tradicionalnije financijske proizvode (npr. nećete imati koristi od sustava naknada za štete investitorima). Kad je riječ o kriptoinovini ili uslugama koje nude društva koja nisu regulirana u EU-u, ako nešto pođe po zlu, možda kao potrošač nećete imati nikakvu zaštitu ili nećete imati koristi od zaštite koja je manje pouzdana od one koja se primjenjuje u EU-u.

Složenost proizvoda:

Značajke i rizici kriptoinovine te svih proizvoda čija je temeljna imovina kriptoinovina mogu biti teško razumljivi. Budite oprezni pri kupnji kriptoinovine ili s njom povezanih investicijskih proizvoda, posebno ako niste sigurni kako se određuje njihova vrijednost i koji su rizici uključeni.

Pravna osnova i kontekst

Ovo se upozorenje temelji na članku 9. stavku 3. uredbi o osnivanju europskih nadzornih tijela i nastavak je prethodnih upozorenja, uključujući [upozorenje](#) o rizicima kriptoinovine iz 2022.

Pojam „kriptoinovina” odnosi se na digitalni prikaz vrijednosti ili prava koje se može prenositi i pohranjivati elektronički s pomoću tehnologije distribuiranog zapisa ili slične tehnologije.

Uredba EU-a o tržištima kriptoinovine (MiCA) u potpunosti se primjenjuje od 30. prosinca 2024.

* Trebali biste imati na umu da samo društva koja imaju odobrenje za rad i uvrštena su u registar ESMA-e smiju pružati usluge povezane s kriptoinovinom u EU-u u skladu s Uredbom MiCA. Međutim, u nekim državama članicama primjenjuje se prijelazno razdoblje do srpnja 2026., tako da neka društva mogu poslovati u skladu s nacionalnim pravom dok ne dobiju odobrenje za rad u skladu s Uredbom MiCA. To znači da nećete imati koristi ni od kakve zaštite prema Uredbi MiCA pri korištenju usluga takvih pružatelja sve dok prijelazno razdoblje ne istekne i pružatelj ne dobije odobrenje za rad u skladu s Uredbom MiCA.

Ovdje možete vidjeti i pojedinosti o prijelaznom razdoblju za svaku državu članicu EU-a (shorturl.at/Cs49L).